

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
2/3 „ . . . 10 „
1/3 „ . . . 5 „

Za Nemčijo K 10.00. Za Ameriko in inozemstvo K 20.

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštulih zvez“.

Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Vabilo na naročbo.

Vabimo na naročbo.

V članku »Beseda naši javnosti« v torek smo govorili o uredniškem in inseratnem delu lista. O prvem kakor drugem hočemo, da bo bogato založen. Toda treba je še tretjega. V upravništvu lista mora biti poleg inserentov upisanih obilo naročnikov. List potrebuje dosti naročnikov, ki redno plačujejo naročnino. V tem pogledu moramo navzgor.

Pred vsem si postavimo pred oči, kako delujejo za svoje liste pristaši raznih drugih političnih struj. Socialni demokratje prireajo celo veselice, katerih skupček porabijo za prosovanje svojih listov. Klerikalci širijo svoje liste neprestano v vse hiše. — Dolej se je na Goriškem mnogo premalo storilo za »Sočo« in »Primorca«. Naj bo odslej bolje. Kdor čuti z nami, kdor odobrava pot, katero si je začrtala z listoma družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«, naj bo naš naročnik in agitator za naša lista.

Beležimo, da je programni članek »Naši smotri« našel povsodi obilo odobravanja. Da smo krenili na pravo pot, v tem nas potrjujejo tudi časnikarski glasovi naših nasprotnikov. Kdor tako piše, kakor ti listi, sodi: »Soča« ima prav; ali ker ima prav, moramo poskusiti izbrisati v javnosti dober utis, katerega je napravila njena prva številka, izdana od družbe za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«. Da smo krenili na pravo pot, v tem nas potrjuje tudi glas iz laškega tabora. Uvodni članek je napisal »Corriere«, glasilo laških šovinistov in irredentovcev v Gorici in dal mu je naslov »Sincerita slovena« — slovenska odkritosrčnost. Pravi, da smo priobčili bleščeč program in govorili odkritosrčno, kaj hočemo. V srce so jih zadele besede: **da se hočemo boriti za zmago slovenstva v Gorici, za popolno narodno enakopravnost v deželi in naša napoved borbe na nož irredentski kamori primorskega lažilitalijanstva.** »Corriere« roti laške meščane v Gorici, naj bodo pozorni ...

Goriški Slovenci! Na Goriškem je neobhodno potreben list s takim programom, kakoršen je začrtan v članku »Naši smotri«. Dela na vse strani je potreba, dobrega dela v korist našega ljudstva. V tem oziru more storiti obilo uspešnega ravno dobro podprt list. Zato vabimo na naročbo. V vsaki vasi naj naraste število naročnikov »Soče« in »Primorca«. Vi vsi, ki čutite z nami, pomagajte, širite lista. Ni se treba bati nasprotnih glasov, marveč naprej, v borbo za širjenje naših listov! Lista bosta nudila obilo čtiva; da pa bosta rastla in se spopolnjevala, je odvisno od naročnikov. Čim več naročnikov, tim boljša, obsežnejša bosta lista.

Nadejamo se, da oni, ki so prijeli prvo številko od torka, jo obdržijo in se naročijo; pričakujemo pa tudi še novih naročnikov. — Nekaj novih se je od torka dalje že oglasilo. Naj jim sledi še izdatno število!

V Gorici, dne 6./9. 1912.

Narodna zavest pada. To je žalostno dejstvo, ki ga moramo s krvavečim srcem priznati. Pred 10 leti je narod bil bolj prebušen in zaveden, nego je danes. Kriva je pa temu mestna in podeželna inteligenca. Na Primorskem se to še ne pozna tako hudo, izvzemši severno (Koroško) mejo.

Drugače je pa na Štajarskem in Kranjskem. Sedaj, ko so se izletniki vrnili iz raznih koncev domovine, bo marsikateri znal povedati o žalostnih dojmih, ki jih je sprejel na svojem potovanju. V lepem Kamniku sem n. pr. opazoval mnogo hrvaških letoviščarjev, ki so med seboj govorili čisto hrvaščino in se navduševali zoper Madjare, natakarike pa so plačevali v nemščini. To v boljši čisto slovenski restavraciji. Natakarike je nemščino sicer dobro razumela, pa bi hrvaščino bila razumela najmanj tudi tako dobro, če ne bolje. V gorenskem vlaklu so se drugi Hrvatje (lepi spol je bil kaj močno zastopan) navduševali za naš krasni Veldes, za tisti mirni Kronau in za industrijski Assling. Da, eden izmed njih je bil pred nekaj dnevi celo kod Görza po vohanski železnici! Bil sem ginjen. Še bolj ginjen sem bil, ko sem slišal slovenske narodne dame in njihove frajle govoriti blaženi dajč. Tako v Ljubljani, Kamniku, Celju, Mozirju, Jesenicah, Žaleu. Potem seveda ni čuda, če vzame njihova dekla štrik, pa obesi veš na daljpodnu, če čita njen soprog kajtnge, četudi nima kajta, včasih si pa zapali cigaro. Raufinkerar pride, in da more v raufnik, vzame iz zidu par ciglov. V kuhinji stoji tačas soldat s šačnom. Po cesti špansirajo gospodje becirhauknan, rešpektar, lerar, šribar, pa gospodje lajkman in laukman, ril'ar in prezident so tudi v družbi. Milostiva morajo vsak dan mal na luft, gredo navadno na šlošperk ali kastel, če si malo kroglice prešvicajo, to je vse glih, saj se lahko vsedejo na pank in si nategnejo kiklo, da se vidijo židani štumfi, da jih durhucg abkila. S šlošperka se vidi pajnguf z mnogimi mašinami, za njim pa stoji majerhof z blicablajtarjem in dalje za njim se beli britof. Pezicar tiste štale in majrthofa gre pravkar po farkarto, potlej se bo odfuru; poprej pa še skoči na en firkle, kvartin ali pa na glaž pira. Mor-da si privošči tudi kak prigrizek, ki ga dobi na talarju, pa beštek zraven, seveda. Če vjame kelnarco za firtoh, je samo bolj kratek cajt. Drugi gostje pa zahtevajo tačas šnicl, telerflajš, nudlce, knedlce, aj-mohls, štrudline ali pa canštoharje. Nekdo piše anzihtskarte, pa zahteva tudi prifpopir pa federštil, ali pa plajbezen. Birt pride in malo šraja s svojimi gosti, gospod frboltar pa, kateremu se že mudi k njegovim holcarjem, vzame svoj rukzak, vtakne v usta še štikle kruha, si popravi edelvajs na klobuku in gre ablezvat podfrboltarja. Pri šrangl se pa mora malo počakat, da gre cul čez iberzengco. Na ajznponarje pač moramo imeti riksht.

V zadnjih petih letih opazujemo še prav posebno, da se taka spakedrana slovenščina, kateri se tuji po pravici smejejo, širi bolj in bolj. Strankarski boj na Kranjskem je dosegel že tisto obliko, ko postaja narodu škodljiv tudi na znotraj. Klerikalna stranka je najbolj kriva na tem upadu narodne zavesti, ker se ne upa radikalno nastopiti. Uradništvo, podjetništvo, napisi na občinskih tablah in kažipotih, — to mora biti na Kranjskem nemško ali pa dvojezično. Državnozborna politika veže klerikalni stranki roke. — Na Primorskem, to povdarjam, smo še precej prosti te jezikovne kuge. Toda že se tudi pri nas pozna ta pogubni vpliv. Slovenski železničarji zlasti kvarijo jezik. Pa tudi na Bovškem se to močno pozna. Edino sredstvo proti temu je — poleg energične politične agitacije — čitanje slovenskih knjig. Dijaštvo bi moralo tu delati, delati in zopet delati. K.

Avtonomija

Albanije in Macedonije.

S turške meje.

Vse balkansko časopisje se obširno bavi z znanim predlogom našega zunanjega ministra grofa Berchtolda. Debatira se vsestransko in vsebina teh debat ni posebno laskava za našo monarhijo ter spričuje, da smo si na Balkanu docela zaigrali zaupanje. Cinično in absurdno imenujejo to, da ravno avstrijski zunanji minister, po vsem tem, kar je bilo z aneksijo vred, jemlje iniciativo, da izvojuje narodom Macedonije in Albanije svobodo in samostalnost.

Dalje so proti avtonomiji Albanije vse nearnavtske narodnosti, a proti oni Macedonije vsi nebolgarski narodi. Posebno Srbi se protivijo avtonomiji Macedonije, ker ravno tu je ona preporna točka, ki ovira medsebojen sporazum teh dveh slovanskih narodov v škodo njim samim, celemu Balkanu in Jugoslovanstvu.

Kakor poročajo iz Skoplja, bi vest o nekakšni samostalnosti Albanije izzvala tam občno veselost, ako ne bi zbudila velike skrbi pri vseh nearnavtskih narodih. Avtonomna Albanija pod upravo Arnavtov, najprimitivnejšega in najmanj civiliziranega naroda na Balkanu, navajenega na nered in nedelavno življenje, razbojniškega in z zavestjo: da njihova in vsakega pravica je le v puški in samokresu — in tak narod naj vodi avtonomno upravo pravično nasproti svojim sodeželanom drugih narodnosti! — V primeru: Po zapuščenih poljani vozi železniški vlak. Naenkrat priskoči par sto-oboženih Arnavtov in ga vstavijo, zvežejo strojevodjo, izženo potnike s pretvezo, da vlak dela škodo na lastnini nekega Arnavta in dotični zahteva odškodnino (sicer pa v resnici nima oni niti pedi zemlje). Izjavi pa, ker nima časa hoditi okoli železniške uprave, zaplenjuje vlak in potnike. V resnici pridejo turške oblasti, vmešajo se konzuli, vlada plača Arnavtu škodo in vlak po dolgem čakanju vozi naprej.

Za letošnje ustaje so se vozili Arnavti po železnici, kolikor so hoteli, plačal ni nobeden nič, in tudi nihče se ni upal jih vprašati za vozne listke — napolnili so vlak, zasedli celo streho, izgnali potnike in vsak se je štel srečnega, da je ostal živ.

Drug primer: Razdelitev je orožja. Arnavt ogleduje dobljeno puško in se ozira okoli, ob kaj bi poskusil, če je »za kaj« — opazi na trgu živino — pomeri in ubije po dve ali tri kinečka živinčeta in gre; a nihče se mu ne upa reči besedice ali ga zadržati. Zgodi se tudi, da dva pastirčeta na planini streljata za stavo, kateri zna boljše, na minoidoče potnike ...

Taki so Arnavti — pa dati jim je treba avtonomijo, ker se dandanes kakor vedno, sankcionira moč in sila, a ne pravica. Sicer bi pa nihče ne imel nič proti temu, ako bi dobili Arnavti avtonomijo v obsegu naravnih mej Albanije; ali strah nas je, če pomislimo, da bi ji imeli pripadati vilajeti; bitoljski, kosovski in janjinski, ker v teh imajo večino nearnavtske narodnosti. In pa: nova Albanija naj poredi Stari Srbijo in izbriše popolnoma starosrbsko vprašanje in pomore iztrebiti Srbe v Turčiji. To je tudi edini cilj, in v dosego istega se forsira vstanovitev velike avtonomne Albanije pod vodstvom Arnavtov. Ali ta nova avtonomna zemlja ne bode in ne more biti jamstvo miru in

reda, ker nekdo mora biti tu, da vzdržuje Arnavte; a raja ne bode vzdržala dolgo — in kedo bode potem obdeloval polja in redil ljubljence velesil!

Sicer pa na najvažnejšo stvar pozabljajo zagovorniki in vstanovljajci nove Albanije, in ta je: da Arnavti dobro vedo, da se jim ne bode nikjer tako dobro godilo kakor pod Turčijo, in sicer pod neurejeno Turčijo — polno kaosa. Zato so bili tudi Arnavti silni nasprotniki in sovražniki Mladoturkov in njih režima. Motijo se oni, kateri mislijo, da bodo Arnavti kedaj želeli odtrgati se od Osmanskega cesarstva. Da, oni vedno rogovilijo, a bi bili med prvimi, ako bi bilo treba zgrabiti za orožje v obrambo Turčije.

Zmešnjava, ki vlada danes na Turškem, se ne more odstraniti z albansko avtonomijo, posebno ne v nameravanem obsegu. Drugače bi bilo, ako bi se podelila nacionalna avtonomija po narodnostno zastraženih okrajih. — Med Bulgari in Srbi v Stari Srbiji je nastalo nekako premirje in najbolje bi bilo, da se ta dva brata zaradi mej Macedonije in Stare Srbije pogodita, a velesile naj skrčijo Albanijo, ker le tako bi se moglo govoriti o vspešni decentralizaciji.

(Konec.)

Z denarnega trga.

Na borzi računajo razmeroma ugodno o političnem položaju. V finančnih krogih upajo zatrdno, da ne pride do oboroženega konflikta na Balkanu vzlic čisto vznemirjajočim vestem. Velesile pritiskajo pomirjevalno na balkanske države.

Prošli teden je vzbudila splošno pozornost vest, da je angleška banka zvišala obresti od 3% na 4%. Ta korak je prišel precej nepričakovano. Stanje angleške banke namreč je zelo ugodno, a dejstvo, da je šla velika množina zlata prejšnji teden v Nemčijo, je napotilo angleško banko do tega izjemnega koraka še pred običajno kritično jesensko dobo.

Kar se avstro-ogrsko banko tiče, je splošno znano, da bo imela jeseni jako težko stališče z ozirom na veliko pasivno stanje trgovskih bilanc. Vendar se je upalo, da dobi A. O. banka tekočega in poceni denarja iz inozemstva. Sedaj je pa skoro gotovo, da A. O. banka na kako zunanjo podporo ne more računati in da bo morala obrestno mero zelo visoko nastaviti, če bo hotela dobiti novega denarja iz inozemstva, oziroma, bolje rečeno, če bo hotela tuj denar, ki se nahaja v Avstriji sploh ohraniti čez jesen doma.

Za sedaj niti nemška državna banka, niti avstro-ogrsko banka ne nameravata povišati obresti. Seveda prav dolgo niti prva z 4 1/2% niti druga z 5% ne bosta mogli izhajati. Danes ali jutri bosta sledili izgledu angleške banke.

Veliko preglavico dela finančnim krogom vprašanje ruskega posojila. Rusija rabi za preustroj svojega bojnega brodograja in za železnice, ki naj ji zagotovijo vpliv v Mongoliji in Perziji, ogromno svoto denarja. Francozi računajo, da bo znašalo to posojilo 4 milijarde frankov. Znaniti da je ta svota pretirana; dovolj pa bi bila tudi jedna milijarda. Francozi bodo potem še bolj trdno zvezali mošnjičke napram nemškemu in av-

siročiskemu denarnemu trgu.

Upajmo vsaj na to, da se posojilo tako hitro ne sklene; vsaj še tekom tega leta ne.

Ugodnih posledic na denarni trg utegne pa imeti volja dobra žetev. Seveda homo ta vpliv občutili pozneje. Ponekod v Avstriji se je žetev nekoliko zakasnila. Z ene strani pa je bolje, da pride do počasnejše prodaje, ker bo tako tudi denarni trg bolj redno posloval in ne bo prizadet naenkrat in skokoma, kakor običajno ob dobrih letinah.

Dobra žetev je v teh razmerah velikega pomena ne le za Avstro-Ogrsko, ampak za vso Evropo, izvzemši Italijo in Španijo, kjer je nepovoljna.

Kar se najbližje bodočnosti tiče, je torej precej neugodna. Finančni krogi s skrbjo gledajo jesenski dobi nasproti.

Naveščajmo jim je že vseeno, če bo denar mnogo dražji. S to mislijo se so že spoprijaznili. Glavna skrb jim je sedaj to, da bo sploh zadostnega denarja!

Občinske volitve v Gorici

V svrhu vlaganja reklamacij za občinske volitve v Gorici se pozivlja vse one volilce, ki so izpuščeni v volilnih imenikih, naj se zglasijo **jutri**, t. j. v nedeljo predp. od 10—12 in **prilagodnje dni** popoldne od 2—4 v prostorih »Trgovskega in obrtnega društva« v Gorici, ulica sv. Ivana št. 7. in prinesejo s seboj potrebne listine, kakor davčne izkaze, domovnice, krstne liste in potrdila, da bivajo stalno v Gorici.

Rok za vlaganje reklamacij **poteče s 13. t. m.** Slovenci, davkoplačevalci, stori-
te vsi svojo narodno dolžnost!

Narodni odbor v Gorici.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Stürgkh, ministerski predsednik, prevzame svoje posle na Dunaju, kakor se poroča, ko se vrne tje cesar.

Nov načrt za prodiranje nemštva. — Pred nedavnim so koroške »Freie Stimmen« objavile nov način germanizacije. Pozvale so nemške penzioniste, Nemce, ki se živijo od obresti svojega premoženja, vrtnarje in zasebnike vseh vrst, da se naj iz nemških mest začnejo naseljevati v južnih alpskih deželah ali ob obrežju Jadranskega morja. S par tisoč kronami si je mogoče kupiti lasten dom z vrtom, pa tudi najemina je na deželi manjša kakor v mestih, kjer tožijo vsled draginje stanovanj. In število takih ljudi, ki bi lahko šli na deželo, trdijo »Fr. Stimmen«, ni majhno. Kakšnega pomena bi bilo to za nemštvo, dokazuje sledeče:

»S tem bi bilo, kar je za nas Nemce največje važnosti, tudi ojačeno nemštvo na jugu Avstrije, kjer ima izvršiti še zgodovinsko nalogo, predvsem prodiranje do Adrije.« Tako naj bi tujski promet zanesel ob Adrijo četo Nemcev, da bi se tu razšopirili in tu gospodovali!

Poljsko-rusinska pogajanja. — V kratkem se sestanejo v Lvovu zastopniki Poljakov in Rusinov, da se pogajajo za medsebojni sporazum v deželi, v kateri živita skupno oba naroda. Govorilo se bo o socialnih in kulturnih potrebah, o demokratizaciji volilne pravice in o vsenčiliših. Če pride do sporazuma, je pridobila obilo oba naroda doma v deželnem zboru in v dunajskem parlamentu, da se bo neovirano vršilo kulturno in gospodarsko dviganje Galicije.

Gospodarska zbornica. — Pododsek posebnega odseka gosp. zbornice za službeno pragmatiko je imel sejo. Oglasile so se v zbornici uradniške deputacije, katerim se je od strani pododseka zagotovilo, da ne bodo delali težav za uresničenje urad-
niških zahtev. Reklo pa se je uradnikom, naj vplivajo na poslanca, da rešijo v zbor-
nici finančni načrt.

Naš zunanji minister Berchtold je odpotoval večeraj z nemškim poslanikom Tschirskyjem v Buchlau, kamor dospe danes nemški kancelar Bethman, ki ostane tam do jutri zvečer. Gre za važne politične razgovore.

Sekcijski šef Seidler trgovski minist-
ster? — V poljedelskem ministerstvu

službujoči sekcijski šef Seidler je med kandidati za mesto trgovskega ministra. Proti njemu pa se je dvignil industrijski svet in predsednik zveze avstrijskih in-
dustrijev Velber je šel h Heinokdu protestirat proti event. imenovanju Seidlerja za trgovskega ministra, češ, da je imel pred kratkim govor, ki je bil tako agrar-
en, da prav nič ne prija industrijalcem.

Delegacije bodo sklicane najbrže na dan 27. t. m.

Ministerska konferenca na Dunaju se bo vršila najbrže dne 16. t. m. V razgovor pride vprašanje o kanonih in eventu-
alno nov mornarični program. V vojaških krogih se govori, da ne dobi novih topov vsa artilerija, marveč le gorska in trdnjavska.

Cuvaj se je vrnil v Zagreb nepriča-
kovano, naravnost z Dunaja, ne da bi bil šel poprej v Budimpešto. Zopet se čuje glas, da pride v kratkem do spremembe na Hrvaškem: ter da bo komisariat, ta škandal za Avstro-Ogrsko, odpravljen, imenujejo se razni kandidati za bansko mesto, ali vlada hoče imenovati za bana zopet Cuvaja, da se ta kot ban poslovi s političnega torišča.

Glede perspektiv za saborske volitve se je dognalo na seji Cuvajevih zvestih ljudi, da so slabe za vlado.

Civilni guverner za Bosno in Hercegovino. — Sabor je zahteval svoj čas, da se deželna uprava Herceg-Bosne izroči civilnemu guvernerju. Takrat niso hoteli nič slišati o tem, sedaj pa utegne biti imenovan za guvernerja baron Drag. Pittner. Mož je Nemec in tak zvitez, da bi bil prava nesreča za Bosno.

Inozemstvo.

Nevarnost vojne na Balkanu. — V Bulgariji raste vojno razpoloženje. Sodi se, da Bulgarija, Srbija in Grčija, ki je tu-
di imela zadnje čase konflikte s Turčijo, bi koncem konca utegnile napovedati Turčiji vojno. V Turčiji ni miru, Bulgari-
in Srbi so izročeni krutosti Turkov, vele-
vlasti pa le držijo Turško pokonci in ta dela, kar hoče.

V Stari Srbiji je bilo v zadnjem času umorjenih 90 Srbov, ranjenih 130, oropa-
nih 170. Požigi so napravili škode pol mi-
ljona dinarjev.

Politične aretacije v Sibiriji. — V Tjumenju v Sibiriji so aretirali mnogo in-
teligentov, zdravnikov in časnikarjev in odkrili so tudi tajno tiskarno.

Kitajsko posojilo. — Kitajska vlada se je obrnila do skupine petih velevladi gle-
de posojila 1200 milijonov mark.

VOJNA MED TURČIJO IN ITALIJO.

General Caneva se nahaja v Italiji. Poveljnik v Tripolisu je sedaj general Ragni, v Cirenaiki Briccola. Nova povelj-
nika imata dolžnost zasesti notranjo de-
želo. — Iz Turčije izgnani laški podaniki se vračajo v Turčijo in vlada gleda to mirno. — 570 ranjenih italijanskih voja-
kov je bilo baje pripeljanih zadnje dni na otok Rodos. — Glede pogajanj za mir se čuje več vesti; celo, da bi bila pogajanja že ugodno zaključena, kar pa najbrže ni res. Tudi v Rimu se je raznesla taka vest, ali vlada je na vprašanje, kaj je resnice na tem, odgovorila, da vest ne odgovarja resnici. —

Darovi.

Za Dijaško kuhinjo sta poslala gg. Šubić in Kutin 10 K kot I. obrok ob pri-
liki neke poravnave.

Za Čiril-Metodovo družbo pošilja ne-
imenovan 80 vin.

Domače vesti.

Smrtna kosa. — Lanes ob 8. jutraj je umrl v Dolenjem Cerovem veleposest-
nik g. Josip Cotič, star 69 let. Bolehal je že osem mesecev. — Pokojnik je bil znana markantna osebnost v naših Brdih, večletni podžupan za Cerovo, županije St. Ferjan. Edina njegova hči je poročena z višjim dež. sod. svetnikom g. M. Rutar-
jem v Gorici.

Uspehi prireditve vseslovenskega cvetličnega dneva se kažejo na vseh stra-
neh. Ne samo, da je centralno vodstvo že prešlo iz Velikih Lašč 100 K, iz Ormoža 128, iz Tržiča na Gorenjskem 163 K, iz Metlike 30 K, iz Kranjske gore 154 K, iz

Ribnice na Pohorju 26 K, in iz Zagorja ob Savi 120 K, se vrši v nedeljo, 8. t. m. zopet cela vrsta cvetličnih dnevov. Tako priredi C. M. podružnica in Sokol in aka-
demiki cvetlični dan na Viču pri Ljubljani, narodne dame cvetlični dan v Smartnem pri Litiji, moška in ženska podruž-
nica C. M. D., Sokol in akademiki cvetlični dan v Kranju, moška in ženska pod-
ružnica C. M. D. v Ajdovščini in Selu na Vipavskem in Sokol cvetlični dan v Ajdovščini, podružnica C. M. D., Sokol in akademiki cvetlični dan v Spodnji Šiški, Sokol cvetlični dan na Proseku, moška in ženska podružnica C. M. D. in akademiki cvetlični dan v Ribnici, moška in ženska podružnica C. M. D. in Sokol cvetlični dan v Gabskem pri Trbovljah in moška in ženska podružnica C. M. D. cvetlični dan v Radovljici.

Ljubljanski cvetlični dan se bo vršil 14. in 15. septembra.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) naznanja, da prične **redno vpisovanje v društveno šolo** dne 16. t. m. in traja vse dni do vštete 21. t. m. od 10. do 1. ure pop. Na poznejše priglasitve se bo oziralo, kolikor bo dopuščal prostor in čas učnih moči. Vpisnina znaša za učenca K 1, dru-
štvenina starišev K 1 na mesec; učnina za posamezne predmete: teorija za seme-
ster K 2, učnina za klavir ali gosli po K 4 mesečno, za solopetje K 8 na mesec. Za eventualne druge predmete se določi učnina po dogovoru. — Pri sprejemu učen-
cev odloči šolski vodja takoj, kateri učen-
ci bodo obvezani obiskovati pouk v splošni glasbeni teoriji. Ti učenci imajo zra-
ven vpisnine K 1 plačati tudi K 2 učnine za teorijo v naprej za 1. semester. Vpiso-
valo se bo v društveni šoli Via S. Gio-
vanni št. 7. I. nadstropje.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) vabi vse p. n. pevke in pevce, da se pi-
smeno ali ustno čimprej priglasijo na na-
slov društva ali pri g. Cirilu Medvedo-
vi, Corso Verdi št. 38, g. Viktorju Črnko-
ru, tajniku Goriške ljudske posojilnice ali pri g. Arturju Jakšetu, uradniku podruž-
nice Ljubljanske kreditne banke v Gorici. Dan prve vaje se določi in naznani potom okrožnice pozneje.

Okrajna bolniška blagajna v Gorici razglašča: Z razpisom c. kr. namestništva v Trstu z dne 22. avgusta 1912. šte. vers. III-638/3-11 je bila odobrena prememba § 35. pravil blagajne, sklenjena na izred-
nem občnem zboru dne 21. julija t. l., vsled katere preide nadzorovalna ob-
last od goriškega magistrata c. kr. okrajnemu glavarstvu v Gorici. V smislu navedenega namest-
niškega razpisa in odloka c. kr. okrajne-
ga glavarstva v Gorici z dne 31. avgusta 1912. šte. 22651. opozarja se s tem pri-
zadete (delavce in gospodarje), da pri-
tožbe proti sklepom, plačilnim poveljem blagajne itd. naj se odsedaj vlagajo pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici; pri-
tožbe pa glede zahtev za podpore ali pro-
ti naloženim globam radi prestopka zdravniških ukrepov bolnim članom naj se vlagajo kakor dosedaj pri blagajni v svrhu dostavitve razsodišču na podlagi § 32.

Na c. kr. moškem učiteljskišču v Gorici (v S. Gregorčičevem Domu) bo vpisova-
nje za pripravnico v ponedeljek, dne 16., in v torek, dne 17. septembra, obakrat od 9.—12. ure dopoldne. — Po-
goji za sprejem so: a) dovoljna telesna razvitost in npravna neprikrornost; b) pri-
merna predizobrazba; c) starost 14 let, od katere more deželna šolska oblast iz-
pregledati do šest mesecev.

V prvi tečaj se ne bodo sprejemali novi gojenci, ker jih je bilo že dovolj (40) sprejetih meseca julija. — Ponavljajni in naknadni izpiti se obavijo dne 16. in 17. septembra.

V sredo, dne 18. septembra, bo za celi zavod otvoritvena služba božja, v čet-
tek, dne 19. septembra, pa se prične na celem zavodu redni pouk.

**Začetek šolskega leta na c. kr. žen-
skem učiteljskišču v Gorici.** — Dne 16. in 17. septembra od 8.—12. predpoldne bo vpisovanje za gojenke učiteljske, za de-
ško in žensko vadnico. Ponavljajni in na-
knadni izpiti bodo 16. in 17. sept. od 3.—6. popoldne. Učenci in učenke za 1. razred vadnice naj prinesejo: krstni ali roj-
stni list, zdravniško spričevalo, da so

zdravi na obeh, o cepljenju koz in ubožni list.

Vpisovanje se vrši: za III. in IV. raz-
red slovenske deške vadnice v S. Gregor-
čičevem Domu (ulica Vetturini), za III.—VIII. razr. dekliške vadnice v Malem Domu (ulica Bertolini), za vse druge raz-
rede pa na učiteljskišču (Korso G. Verdi št. 3.) Slovesna služba božja bo dne 19. sept. ob 8 uri v cerkvi Sv. Ignacija na Travniku. V petek, dne 20. sept., se začne redni pouk. Ponavljajni izpiti za otroške vrtnarice in učiteljice ročnih del se oba-
vijo dne 22. sept. od 8.—12. in 3.—6. Raynateljstvo.

Na c. kr. pripravnici za srednje šole na Proseku se prične šol. leto z upisova-
njem novo došlih učencev dne 16. sep-
tembra. Kdaj bode šol. sveta maša se določi kasneje. Hitro za sveto mašo pri-
čne redni pouk. Ker se zaradi pretesnega prostora mora vsako leto dosti učencem vstop zavrniti, zaradi tega se bode spre-
jemalo le take učence, ki so obiskovali ljudsko šolo, na podlagi ljudskošolskega spričevala, s prav dobrim ali z dobrim uspehom, na komaj zadosten se ne bode oziralo. Učenci se imajo javiti v sprem-
stvu starišev ali namestnikov; prinesejo morajo: šol. spričevalo, rojstni krstni list, spričevalo zdravih oči in o cepljenju kozic. Vodstvo c. kr. pripravnice za sred-
nje šole. Na Proseku, dne 5. septembra 1912.

Realka v Gorici. — Vpisovanje v pr-
vi razred bo 16. t. m. od 9—12; izpiti 17. t. m. — Dijaki, ki že pripadajo zavodu, se imajo zglasiti 17. t. m. ob 8. dop. Ponav-
ljajni izpiti bodo 17. in 18. t. m.

Rijavčev koncert v Idriji, ki se je imel vršiti danes, se ne bo vršil, kakor se poroča, radi nepremagljivih ovir.

Mestne šole v Gorici se otvorijo 16. t. m. Tako naznanja mestni šolski svet. Ta dan se otvorita torej tudi slovenski mestni šoli Podturnom in v Rožni dolini. Kdaj pa se otvorijo vse za Slovence po-
trebne mestne ljudske šole, katere je ma-
gistrat dolžan otvoriti?!

Za planince, planinke in izletnike. — Mnogokrat sem že opazil in bil tudi od drugih opozorjen na to, da naša intelligen-
ca dosledno napačno nazivlja ono lepo gorsko cvetlico, ki je Nemec pravi »Edelweiss«. Nekaterniki jo imenujejo kar s tem nemškim imenom, drugi pa, ki so kdaj slišali slovenski imeni planika ali očnica, imenujejo to cvetlico, plan-
nika. Ta naziv je jezikovna spaka. Cvet-
lica se zove, kakor rečeno, planika ali pa očnica, planinka je pa tisto dekle, ki gre s planincem na goro. Spako radi rabijo Stajarci, Gorenjci, Korošci in — Goričani in Tržičani. Dobro bi pa bilo, da bi se na-
vadili pravičnega lepega slovenskega na-
ziva, ker se naše ljudstvo uči teh imen od turistov. Planinke, pozor na planike! Sicer je pa goriški domači izraz »očnica« še najboljši in ga priporočamo v izključno rabo. Naj se razširi tudi po ostalem Slo-
venskem, da ne bo toliko jezikovnega pa-
čenja. — X.

Vojak se vračajo. — Vrnili so se dragonci in 47. pešpolk, 2. kompaniji 47. pešp. sta odšli v Kojsko.

Z voza je padel nabornik Jos. Sulič ter si zlomil desno roko. Popravljajo mu jo usmiljeni bratje.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Liberi-Pon-
toni. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba od 8. do 15. t. m.

Kanalski fantje priredijo v nedeljo, dne 15. t. m., javni ples v občinskem vrtu. Začetek ob 3. uri pop.

Otvorjeno je v Gorici:

Narodna Prosveta: ob sre-
dah od 6—7 zvečer; ob nedeljah od 10—12.

Deželni muzej: v palači Attem-
sovi na Kornu, vsako nedeljo od 10—12 brezplačno; druge dni se treba obrniti do čuvaja, plača se vstopnine 20 v.

Okrajno glavarstvo: urad-
ne ure od 9—12; od 3—6.

Okrožna sodnija: uradne ure od 8—12; od 3—6.

Deželni odbor: uradne ure od 8.30—12.45; od 4—6. — Deželna blagaj-
na ob 9—1 pop.

Domača politika.

Deželna uprava. — Troški za deželno upravo so v zadnjih letih nenavadno narasli. Mala je naša dežela, ali uprava jo stane sedaj na leto skoro 250.000 K. Naravnost bajna svota za tako malo, revno deželo. Leta 1899. je stala deželna uprava 52.800 K, leta 1902. je stala 93.700 K, leta 1905. pa že 129.900 K, leta 1910. torej za pet let že 233.800 K, v. l. 1912. pa 243.100 K. Kam pridemo, če bodo številke deželne uprave tako napredovale? Troški za urade in uradnike so torej dandanašnji petkrat večji kot v letu 1899. — In komu v prid gre v glavnem ta denar? **Po 90% v laške župe.** Ogromna večina deželnih uradnikov je laška in deželni odbor naroča uradne potrebe skoraj vse pri laških trgovcih in obrtnikih. Samo »Narodna tiskarna« tiska nekaj reči deželnega odbora. — Deželna uprava tako prav lepo pomaga — **italijanstvu** v Gorici. Laški deželni uradniki podpirajo laško obrt in trgovino in dajejo močan kontingent umetnemu italijanstvu Gorice. Ko bi bil že ta denar le denar laških kladkoplačevalcev, naj bi že bilo, ali v istini je to denar tudi našega slovenskega kmeta. In tako se z našim slovenskim denarjem indirektno pomaga do nadvladja laškemu elementu v Gorici toliko politično kolikor gospodarsko. — To so reči, razmišljanja vredne!

Deželni zbor. — Leta 1899. je bilo za zasedanje deželnega zbora troškov 2900 K, leta 1902. je bilo troškov 15.300 K, leta 1905. troškov 15.400, leta 1910. troškov 17.900 K, leta 1911. že 18.000 K, leta 1912. pa celo 27.900 K! Zakaj toliko? Kaj tako drago je bilo letošnje brezplodno zasedanje deželnega zbora?!

Koliko plače ima prvi deželni uradnik? — Prvi deželni uradnik deželni svetnik dr. Pettarin ima tako-le plačo: kot uradnik 8.700 K; kot deželni odbornik 4000 K; dijete iz zasedanja deželnega zbora daje na leto okoli 1000 K. To je plača dvornega svetnika z dvema petletninama. Ker pa mora deželni svetnik tudi na komisije ali na primer na Dunaj kot odposlanec deželnega odbora, se mu nabere zaslužka na leto še nad 3000 K, tako da ima skupnega letnega dohodka okroglo 17.000 K; to je plača ministerialnega sekcijskega šefa. — Ni čuda, če deželna uprava izkazuje letnih troškov okoli 250.000 K. — Ker se današnje čase toliko in tako rado govori o gospodarstvu, je prav, da naše ljudstvo razmišlja tudi o številkah deželnega gospodarstva!

Scarmignan. — Strojni stavec Scarmignan, ki je izgnan iz Avstrije, je bil član črkostavske organizacije. Odbor te organizacije je imel sejo, v kateri se je razpravljalo o Scarmignanovem slučaju. Sklenili so: izključiti ga iz društva. Izključenje se mu je že naznanilo.

Ven z regnikoli! — Vse polno regnikov je po naših deželah. V Trstu jih kar vabijo, zlasti magistrat ima mnogo zaslug zato, da je tisoče in tisoče regnikov v Trstu. Regnikoli v naših deželah, zlasti v Trstu, so v veliko oviro slovenskemu življu. Temu jedo kruh izpred ust. Po večeni so ti privrandanci tudi sumljivi ljudje: svedrovci, razbojniki, sleparji. Zato kličemo ponovno: ven z njimi, ven s to zalego, ki je v škodo in nadlego primorskim Slovanom ter tudi v kvar Avstriji!

Il Corriere Agricolo. — Včeraj je izšel namesto navadnega Corriere Friulano list Il Corriere Agricolo, namenjen furlanskim kmetom. — Ta list je rodil strah pred Vrtojbo! Zadruga okoličanskih kmetov je spravila Corrierove »gorjane« do tega, da so začeli »skrbeti« za kmeta! In s čim so postregli furlanskim kmetom? Z zabavljanjem na Slovence in na Vrtojbo in na »Sočo«. Od tega zabavljanja bodo siti furlanski kmetje! Mislimo pa, da so tako pametni, da vržejo nestvor »Il Corriere Agricolo« na gnoj!

Na laški zrak v Italijo pošiljajo laške otroke iz Gorice. V Benečiji obstoji Colonia alpina Friulana in tej v oskrbo za več dni pošiljajo iz Gorice otroke. »Corriere« poroča, da je laški zrak vplival na laške dečke jako dobro. Verjamemo. Pa tudi starejši laški politiki v Gorici so potrebni malo dobrega laškega zraka; naj se gredo še ti osvežit v Italijo. V Gorici lih duši slovenski zrak.

Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. — G. K. in njegovi znanci so imeli pretekle dni priliko, nasmejati se prav iz srca nad uredništvom »Gorice«. To uredništvo je namreč zasledilo v »Narodovem« poročilu o celjski skupščini zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev med govorniki nekega g. Knafliča iz Gorice. Ta je seveda, tako so pri »Gorici« mislili, naš K. Lop po njem! Ta da res ni naš K. Lop, ampak učiteljstvo itd., naj se ne meša v to, kar ga ne skrbi itd. »Gorica« si je pa enkrat opekla prste. Prinesti je namreč morala popravek in ker se vedno ni razumela, da nima pravega pred seboj, na svoj uredniški dostavek še enkrat popravek. »Gorici« pa še sedaj ne gre v glavo, da bi moral K. iz »Narodovega« poročila biti kdo drugi in ne naš K., in razpisuje piškav groš nagrade, če jej popravek kar pove, kdo je tisti K. iz Gorice. Uredništvo »Gorice« naj tisti piškavi groš, če ga ima, daruje »Slovenski Straži«. Dotični gospod, o katerem je »Narod« poročal je pa nadučitelj Knaflič iz vasi Gorica na Spod. Štajerskem.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Renče. — Pri nas kaže dobra letina, vina bo še precej. Slišali smo, da je cena mošta že sedaj običajna po 35 K. Naši ljudje si vsaj opomorejo — potreba je. V nekaterih goriških časopisih smo brali, da se delajo na dež. odboru načrti za nov most čez Vipavo pri Merljakih. Vemo dobro, da se je v občinski seji sklenilo le za brv. Kako pride sedaj kar most in na čigava ramena? Most bi bil jako drag in bi obično tudi oškodoval na užitnini, trgovini itd., ker bi se promet po mostu obrnil v Bilje. Korist pa bi imeli le nekateri bogati posestniki, ki bi najbrže zemljišča tam dražje prodali. To pa ni splošna korist. Če hoče g. župan tam imeti most, naj ga da napraviti, pa ne na občinske troške, saj smo tako že največ obdačena občina v celim okraju in menda tudi najbolj zadovoljena. — Sedanjemu našemu starešinstvu je že julija potekla doba in starešini sami želijo, da jih nove volitve odvežejo dolžnosti ali pa zopet naložijo za 3 leta. V to poklicani pa se ne ganejo, da bi delali priprave za nove volitve. Računi za preteklo leto niso bili še razpoloženi. Kaj pravi k temu občinski red in deželni odbor? Prosimo v teh zadevah točnosti in reda.

Renčan.

Občinske volitve v Kojskem so se izvršile v miru, brez boja.

Volitve v Vrtojbi. — Včeraj je volil tretji razred. Zmagala je lista: Kovic Andrej, Gorkič Ivan, Faganelj Franc, Vuga Andrej, Gorkič Jakob, Čijan Franc, Mrmolja Angelj, Mozetič Anton, namestniki: Gorkič Blaž, Gorkič Jušt, Zavadlav Anzel, Jarc Ivan, vsi iz Dol. Vrtojbe. Dobili so do 225 glasov. Kandidatje iz Gornje Vrtojbe in Bukovice so dobili do 135 glasov. — Danes voli drugi in prvi razred.

Iz ajdovskega okraja.

Pri veselici »Sokola« v Ajdovščini dne 8. t. m. je na vspehu telovadba, in sicer župne in zvezne proste vaje članstva, nastop članstva na vsem orodju in naraščaja na kozi, ter skupine. Po telovadbi ljudska veselica. Šotori, kolo sreče, bitka z loncem, tambورانje itd. Ples se vrši v telovadnici. Vstopnina k veselici 40 vin., k plesu 6 listkov za 1 K, posamezni po 20 vin. V nedeljo torej, kdor more — v Ajdovščino! Na zdar!

Občinske volitve v Črničah bodo v ponedeljek, torek in sredo. Doslej je bil občinski zastop v klerikalnih rokah.

Iz tolminskega okraja.

Okrajno glavarstvo v Tolminu se naproša, naj razveljavi pasji kotumac v tolminskem glavarstvu, ker isti traja že nad tri mesece, vzlic temu, da ni bilo nobene stekline ne pred in ne med tem časom. Psi vsled te odredbe veliko trpijo ter se posebno lovski psi zelo kvarijo, imetniki psov pa imajo brezpotrebne skrbi in sitnosti.

Iz komenskega okraja.

Iz Mavhlnj. — Dne 22. t. m. priredi tukajšnje tel. dr. Sokol svoj I. tel. nastop

združen z veliko ljudsko veselico. Ker je namenjen čisti dobiček prireditve nabavi orodja, računa na gotovo podporo vseh svojih prijateljev. Društvo je še mlado in se ubranja le s silnimi naporii sovražnikmu sil. Natančen vspeh, ki jamči, da bode ta prireditev poseben užitek, priobčimo pozneje. — Na veselo svidenje na dan nastopa! Na zdar!

Sokoiski vestnik.

»Sokol« v Cerknem. — Javna telovadba in veselica, ki jo je priredil v nedeljo 1. sept. naš »Sokol« je vzlic slabemu vremenu dobro uspela. Vspeh javne telovadbe se je sicer nekoliko skrajšal, ker so bratje iz Idrije mislili, da se prireditev vsled dežja ne vrši in so ostali radi tega telovadci doma in tudi obrtni naraščaj je došel le v malem številu. Bratsko društvo iz Žirov je prišlo v nepričakovanem velikem številu. Poleg priznanih požrtvovalnih in vstrajnih telovadk je bilo med člani osemnajst bratov, ki so izvajali skupaj z idrijskimi in cerkljanskimi telovadci praške proste vaje. Te so bile prav dobre. Mojstrsko pa so bile izvajane proste vaje za 1. 1913 v Ljubljani od šestih izbranih telovadcev. Naše društvo je postavilo vrsto, ki je izvajala vaje na drogu z vspehom, kakoršnega nismo pričakovali. Živahna pohvala mnogobrojnega občinstva, naj jim bode v vspeh tudi nadaljnemu izpopolnjevanju. Velika škoda za našega »Sokola« je le, da so nam letos potrdili za tri leta k vojakom oba vaditelja, načelnika in podnačelnika. Vrsta žirovskega »Sokola« je zelo precizno izvajala težke vaje na bradlji, vrsta trg. obrtnega naraščaja iz Idrije pa je z vspehom telovadila na konju. Vsi žirovski »Sokolci« so vprizorili še dve prav kombinirani in dobro uspeli skupini.

Gospodarske vesti.

Napredek v fotografski stroki. — Do najnovejšega časa je bil fotograf odvisen od dnevne svetlobe, ki pa se, kakor znano, vedno spreminja; temu posledica je bila, da fotograf tudi pri največji zmožnosti in dobri volji ni mogel napraviti vselej dobre slike. A v gotovih slučajih so morali ljudje zapuščati atelje, ne da bi se bil mogel izvršiti posnetek. Sosebno se je to čestokrat dogajalo ob oblačnem vrenemu, pozni uri zvečer in v zimskem temnem času. Dandanes pa, ko so uvedene legiti-macijske slike na vseh železnica in se zahteva nujno izvršitev slik, je neprecenljive važnosti, da je fotografski atelje občinstvu vedno dostopen ter da lahko računa z gotovostjo — ne glede na dnevni čas in svetlobne razmere — na dobro izvršeno sliko, ki jo rabi največkrat v najkrajšem času. Našemu slovenskemu fotografu Jerkiču se je posrečilo odstraniti za vselej vse navedene zapreke na tem polju; in to z nabavo električne svetilke »Jupiter«, ki vzbuja senzacijo v fotografskih krogih vsega civiliziranega sveta in nadkriljuje vse dosedanje iznajdbe. Istinitost te trditve je v krogih tržaškega občinstva že več časa znana, ker jo je omenjeni fotograf dokazal z dejstvi. Izdelki, napravljeni pri električni svetilki »Jupiter«, nadkriljujejo — kar se tiče umetniškega svetlobnega efekta — one, napravljene pri dnevnih razsvetljavi. V dokaz naj služi diploma največje odlike za izredne zasluge na fotografsko umetniških izdelkih pri električni razsvetljavi, ki je bila g. Jerkiču podeljena leta 1909 od Slovencev gotovo nenaklonjene italijanske jurije o priliki tekmovalne razstave v Trstu.

G. Jerkič si je — da mu bo možno poslužiti tudi v Gorici vedno z najboljšimi izdelki. — Nabavil tudi tu omenjeno električno svetilko ter vabi cenj. občinstvo, posebno pa prijatelje napredka na tem polju umetnosti, da si ogledajo to zelo interesantno napravo, ki bo gotovo zanimala vsakogar.

Odredbe državno-železniške uprave za obvladanje jesenskega prometa. Zvišanje nosilne zmožnosti pri pokritih železniških vozech. Na breztožben in gladki razvoj jesenskega prometa namenjena prizadevanja in z znatnimi žrtvami združene odredbe državno-železniške uprave so se sedaj udelejšile še s tem, da je državno-železniška uprava pri onih pokritih državno-železniških vozech, kolih kon-

strukcija je dopustila zvišanje obremenitve, — to so vozovi serij Gg in Gge — pri nespremenjenosti ostalega napisu nakladne teže 15.000 kg, zvišala nosilno zmog. n. o. s. t. od 15.750 kg na 16.400 kg, tako da se morejo naložiti vozovi Gg in Gge do te teže, kar bo vsekakor pripomoglo k temu, da se bo pri dobro pojmovani in intenzivni izrabi na ta način zvišane obremenilne možnosti omenjenih vozovnih serij doseglo znižanje števila potrebovanih pokritih tovornih voz in po najboljši možnosti odpomoglo eventualnemu pomanjkanju voz.

Zapadna Brda. — Običajno lupljenje češp so Brdci letos skoraj popolnoma opustili. To radi pomanjkanja istih, v prvi vrsti pa, ker se bojijo znanega zakona glede kajenja češp. Izvleček tega zakona je bil priobčen v listu »Samouprava«. Če bi se držali tega zakona, gotovo bi se jim vse slive skazile. Čudni zakoni! Moderni? Drugače bo letos v Brdih srednje-dobra letina. Posebno turšica, fižol in slično je bogato obrodilo. — Obeta se nam pa predvsem izborna rebula za to leto. Grozdje je jako lepo in ponekod vže popolnoma zrelo. Upamo, da bomo zamogli poslati letos v svet izborno vinsko kapljico.

Ker se je svoječasno v Brdih mnogo razpravljalo glede železnice, vinarske in sadjarske zadruge, ter ustanovitve mesta zdravnika, se bodem drznil v eni prihodnjih številkih podati tozadevno svoje mnenje, ter tako stvar spraviti v resno diskusijo.

Bric.

Razne vesti.

Kako delajo Srbi. — Nedavno je umrl v Bos. Livnu Jovo Simić, ki je svoj imetek zapustil v srbske dobrodelne namene; med temi tudi 2000 K za list »Srbska Rieč«.

Milijonarji na Japonskem. Pred vojno z Rusijo je bilo na Japonskem 440 milijonarjev, po vojni jih je dosedaj 1081. Tako bogati Japan po zmagi nad Rusi. Najbogatejši je baron Micuji, ki ima 1200 milijonov frankov.

Konji v hlačah. — V Ameriki seveda. Na to originalno misel je prišel neki Heden v Kansanu. Rekel je: naj se smeje svet kolikor hoče, ali jaz hočem obleči konje v hlače. To jim koristi in radi in boje delajo. Hlače imajo tudi naramnice, ki vežejo konja preko ledja.

Dašje na 4. strani.

MOJA STARA

Izkušnja je in ostane, da je najboljšo sredstvo za odpravo poletnih izpahljajev, za do-sego, za ohranitev nežne in mehke kože ter bele polti lijino mlečnate mlo. Znamka konjiček tvrdke Bergman & Co., Tetschen a/E. Komad stane 80 vin. in se dobiva v vseh lekarnah, mirodilnicah, parfumerijah in podobnih trgovinah. Bergmanova lijina krema »Manera« slovi radi tega, ker se dobi po uporabi iste jako nežne in bele roke. I tuba stane 70 vin. Dobiva se povsod.

Tvrška C. Sicherle & Co.
v Gorici, Via teatro

prodaja sode
različnih velikosti,
v jako dobrem stanju.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistili, kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—

Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

Za ribanje života. — Bolečino olajšajoče in okrepujoče staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.
Orig. steklenica K 2.—
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in hr. dvorni zalažnik, Dunaj, Tuchlauben 9.
Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofolotti.

Nemški juristi so zborovali na Dunaju. (O teh juristih priobčimo poseben članek.) Izrekli so se včeraj na zadnjem zborovanju za smrtno kazen. Bila je živahna debata. Za obdržanje smrtne kazni jih je glasovalo 470, za odpravo 424.

Mrtvega vojaka so našli na straži pri smodnišnici pri Opavi. Govori se, da je bil vojak ustreljen iz revolverja, ali ker se je pokazalo, da je bil izprožen strel iz njegove puške, je mogoče, da se je vstrelil sam. Vojak se zove Josip Hajd.

V menažeriji v Parizu je napadel panter krotilca Jacksona. Skočil je nanj ter ga podrli. Neki pogumen mladenič je skočil v kletko s kolom in tolkel po pantru toliko časa, da je zver odskočila z Jacksona, ki je nevarno ranjen.

Orjaški top. — V livarni Pike na Kumberlandu se vrše poskusi z novim orjaškim 40 colnim topom, ki je določen za japonski križar »Kongo«. Top strelja z projektili, ki so 14.000 kg težki na daljavo do 24 km. Projektil je v stanu v daljavi 3000 m prestreliti 55 cm debelo jekleno ploščo.

Sneg na Francoskem. — V južnem delu Francoske je bil zadnje dni velik mraz in deževalo je. Sedaj je padel tudi sneg.

Ponesrečeni zrakoplovci. — Iz Monakovega poročajo, da je padel poročnik Steger iz svojega aeroplana z višine 100 m ter se ubil. Zrakoplov mu je preobrnil močan veter. Na Angleškem pri Stevenage je padel z aeroplanom na tla stotnik Hamilton in se ubil; ubil se je tudi pasazir poročnik Stewart.

Štrajk šoferjev na Dunaju. — Za prihodnji teden se obeta štrajk vseh šoferjev na Dunaju. Sedaj je na Dunaju okoli 1200 avtomobilov in 1500 šoferjev. Večja podjetja so svojim šoferjem poznala, da morajo večji del bencina kupovati sami, s čemur pa se šoferji ne strinjajo.

Ostri strelji na manevrih v Galiciji. — V kraju Bovka so bili oddani iz oddelka deželnih bramborcev ostri strelji; en ulan je ranjen v nogo, en konj ubit. Poveljnik je ustavil vaje in oni oddelek so odpeljali v Lvov. Vrši se stroga preiskava.

Mornar ponesrečil. — Na krovu ladje »Zrinyi« v Pulju je ponesrečil neki mornar; prišel je pod neko dvigalo in ostal mrtev.

Zopet atentat na smodnišnico. — S Hrvaškega poročajo, da so neznani zlikovci poskušali v Oseku dvakrat atentat na erarično smodnišnico, ali poskusa se nista posrečila.

Povodnji na Ogrskem. — Nalivi zadnjih dni so napravili na Ogrskem veliko škodo. Reka Maroš je izstopila, dolina kraj nje je v dolgosti 70 km pod vodo. Škoda velikanska.

Neža Burja, ona nesrečna žena, ki je na Rečici pri Bledu umorila svoje 4 otroke, se nahaja sedaj v kranjski deželni blaznici na Studencu.

Razno. — V samostanu v Arjesu na Portugalskem so pokradli baje kelihov in podob v vrednosti 50.000 frankov. — Roparski umor je bil izvršen v Düsseldorfu nad trgovcem s smodkami Linden po imenu; dva osumljenca so prijeli. — Nesreča se je pripetila na pragi Trebnje-St. Janž na Kranjskem. Železniški stroj je zadel v voz Janeza Povšeta, razmesaril jednega konja, hlapca in pasante pa zmetel z voza. — Nesreča v rudniku Leus na Francoskem je zahtevala 71 žrtev. — V Šmohorju na Koroškem je vlak zmečkal železniškega uslužbenca Petaverja. — Pogorela je papirnica v Wilzhausu, škoda 300.000 K. — Ubil se je v Celenki v Hercegovini vojak Eppstein, 60 m globoko je padel. — V Bukovini so napravile povodnji zadnjih dni velikansko škodo. — 17 oseb je zgorelo ob Nevi v Petrogradu; zgorela je velika kopica sena in ž njo 17 delavcev, ki so tam prenočevali. — O strupenih gobah se čuje dan na dan; sedaj poročajo, da je pri Berlinu zbolela družina nekega voznika, ki je jedla gobe; 3 osebe so umrle.

Stanovanjski in spalni prostori v malobrtinskih obratih.

Obrtni nadzornik za Kranjsko je izdal poročilo, iz katerega je razvidno, da je dobil skrajno slab utis pri pregledovanju stanovanjskih in spalnih prostorov v ma-

lobrtinskih obratih. Največkrat se je preveril, da morajo spati obrtniški pomožni delavci v prostorih, ki se ne morejo ne prezračiti, ne kuriti. Ali pa so bile spalnice v odprtih, proti ognju nezavarovanih prostorih v podstrešju. V spalnicah je bilo ali pre malo postelj, ali so bile ena vrh druge, ali so bile nesnažne. Ti nedostatki so posebno pogosti v mestih, kjer vlada vedno večja stanovanjska beda. V neki veliki parni opekarni je obrtno nadzorništvo prepovedalo uporabljati še nadalje stanovanjsko barako, ker so bile stene popolnoma gnile. V zidanih barakah je bilo pa tudi toliko nedostatkov, da je moralo nadzorništvo določiti trdni rok, v katerem je morala zgraditi nova stanovanja.

V poslovni dobi je dobilo nadzorništvo 443 naznanil o nezgodah v obrtnih obratih, od teh je bilo 14 nezgod s smrtnim izidom. Nezgode in smrtni slučaji se razdele po posameznih industrijskih strokah sledeče:

Industrije za kamen, zemljo, glino in steklo 44 nezgod, 2 smrtna slučajja. Kovinarske industrije 57 nezgod, 1 smrtni slučaj. Izdelovanje strojev, aparatov in transportnih sredstev 24 nezgod. Industrije za les, pletarstvo, strugarstvo in rezljarstvo 97 nezgod, 1 smrtni slučaj. Tekstilna industrija 27 nezgod. Industrije za usnje, strojarstvo, ščetine, lase, peresa 8 nezgod. Industrije za izdelovanje oblek in lišpa 3 nezgode. Industrija za papir 13 nezgod, 2 smrtna slučajja. Industrije za živila in nasladi 27 nezgod. Kemična industrija 8 nezgod. Stavbinska obrt 110 nezgod, 7 smrtnih slučajev. Grafična obrt 2 nezgodi. Naprave za dobavljanje sile, kurjave in razsvetljave 1 nezgoda. Trgovine 19 nezgod, 1 smrtni slučaj. (Promet 3 nezgode. (Pride še.)

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič).
Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorac«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsestnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnijeje inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deseti (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne izvirajo. Škoda ni majhna.

Nova hiša na prodaj, nasproti drž. kolo-dvora, Kopitarjeva cesta št. 62 občine Solkan, enonadstropna elegantno zidana. Obsega 4. mala stanovanja, prostorno podstrešje in klet, voda v hiši, pralnica 800 m sveta. Lastnik Joh. Steiskal.

Dijaki dobre jako dobro stanovanje in hrano pri družini v bližini šol. Govori se slovensko in nemško. Naslov pri upravnistvu.

Več meblovanih sob se odda v najem v Semeški ulici št. 12, II. nadstr. Ako kdo želi, dobi tudi hrano.

2 meblovani sobi se oddati v najem. — Naslov pove upravnistvo.

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi Josipina Bregantič, ulica Caserma št. 5, III. nad.

Sprejmejo se učenke na stanovanje in dobro hrano v sredini mesta. Kje, pove upravnistvo »Soča«.

Dijaki se sprejmejo na stanovanje v vili. Na razpolago je tudi klavir. — Kje, pove upravnistvo »Soča«.

Dr. Ernest Dereani,

zdravnik za oči, uho, nos
in grlo
zdravji zopet vedno
Gorica, Stolni trg 9.

Išče se

spretno agente in razprodajalce, seveda le marljive osebe, za prodajo neke brezkonkurenčne novosti. — Prednost imajo kolesarji. — Ni treba nikakih shramb in tudi ne kapitala. Velikanska patent-novost, ki se jo rabi povsod. — Natančneje se izve v tehnični pisarni g. Friderika Kientz, Gorica — Via Ascoli št. 20.

Eleganten in trpežen je pristni

kaučukov podpetnik.

Dobiva se v oseh v to stroko
spadajočih trgovinah.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plomba vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Redka prilika.

Velika, moderno urejena manufakturna in modna trgovina se na najboljšem kraju nekega mesta Kranjske, radi družinskih razmer, pod prav ugodnimi pogoji odda v najem, event. z hišo vred proda.

Vprašanja je pošiljati na posredovalno pisarno:
Peter Matelič, Ljubljana, Škofja ul. 10, telef. 155.

Od 1878! Povsod priznано slovito in priljubljeno domače zdravilo. — Pri večjih naročilih izdaten popust.

Lekarnarja A. THIERRY-ja BALSAM

Samo pravi z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Proti vsakemu ponarejanju, posnemanju in zopetni prodaji drugih balzamov pod dvomljivo znamko, se sodnijsko postopa in strogo kaznuje. Nedvomljivo zdravstvenega učinka pri vseh obolenostih sopilnih organov, kašlju, bruhanju, hripavosti, bolečinah v prsih, na pljučih, specijelno pri influenci, obolenosti na želodcu, vnetju jeter in ledje, slabi prebavi, zaprtju, zobobolu in obolenosti v ustih, trganju po udih, pri opeklinah, izpuščajih itd. je edino imenovani balzam 12/2 ali 6/1 1 vel. posebna steklenica K 56

Lekarnarja A. THIERRY-JA

samo pravo CENTIFOLJINO MAZILO

zanesljivo gotovega učinka tudi pri starih ranah pri opeklinah, oteklosti, ponesrečenju in vnetju gnojnih, odstrani iz trupa vse tuje tvarine in prepreči večkrat nepotrebne operacije. Zdravilno tudi pri zastarelih ranah itd. 2 skatli 3-60.

ZALOGA: Lekarna pri Angelju varhu A. Thierry-ja Pregrada pri Rogatcu.

Dobi se po lekarnah. — Na debelo po med. mirodlinicah.

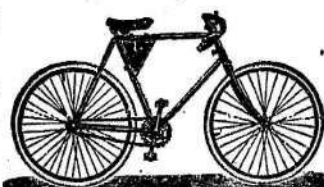

Kupujte samo dvokolesa »Allena«, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako

vrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.